

İŞ KAZASI SONUCU ÖLÜMDEN DOĞAN MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT TALEBİNDE ÜST-ALT İŞVEREN İLİŞKİSİ, ASIL İŞVERENİN SORUMLULUĞU VE KUSURSUZ SORUMLULUK

Yargıtay 21. Hukuk Dairesi

Tarih	: 15.11.2012
Esas No	: 2012/15131
Karar No	: 2012/20193 5521 s. İMK Md. 8 4857 s. İş K. Md. 2/6
İŞ MAHKEMESİ KARARLARINDA TEMYİZ SÜRESİ: İŞ KAZASI SONUCU ÖLÜMDEN DOĞAN MADDİ VE MANEVİ TAZMİNAT TALEBİNDE ÜST-ALT İŞVEREN İLİŞKİSİ, ASIL İŞVERENİN SORUMLULUĞU VE KUSURSUZ SORUMLULUK	

İş Mahkemelerinden verilmiş bulunan nihai kararların 8 gün içinde temyiz edilmesi gerektiği;

Bir işin bütünüyle bir işverene devri veya anahtar teslimi şeklinde işin verilmesinin, üst-alt işveren ilişkisini ortadan kaldıracığı, iş kazası sonucu ölümden doğan maddi ve manevi

zararlarının giderilmesinden, işi bütünüyle devredenin asıl işveren sıfatıyla sorumlu olmayacağı ve olayda uygulanma imkânı bulunmayan kusursuz sorumluluk ilkesinden hareketle maddi ve manevi zarardan sorumlu tutulmayacağı hk.

İstemin Özeti: Davacı murisi, iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hüküm, davacılar ve davalılardan Kültür ve Turizm Bakanlığı vekilleri tarafından temyiz edilmiştir.

Karar: Temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve tetkik hakimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1- Hüküm İş Mahkemesinden verilmiştir. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 8. maddesi hükmüne göre ise İş Mahkemelerinden verilmiş bulunan nihai kararların 8 gün içinde temyiz olunması gerekir.

Olayda hüküm temyiz eden davacılar vekilinin yüzüne karşı 15.04.2009 tarihinde tefhim edildiği halde temyiz 14.05.2009 tarihinde yapılmıştır. Şu duruma göre davada 8 günlük temyiz süresi fazlası ile geçmiştir. Davacıların temyiz isteminin 01.06.1990 tarih ve 1989/3 E. 1990/4 K. sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararı da gözönünde tutularak süre aşımı yönünden reddine karar vermek gerekmiştir.

2- Davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın temyizine gelince;

Dava, iş kazası sonucu ölen sigortalının hak sahiplerinin açmış olduğu maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece, davanın kısmen kabulü ile kararda yazdığı şekli ile

anne ve baba yönünden maddi ve manevi kardeşler yönünden ise manevi tazminatın yasal faizi ile birlikte davalılar Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yavuz, Turan ve E... Limited şirketinden müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.

Uyuşmazlık, davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın asıl işveren sıfatıyla maddi ve manevi zararların giderilmesinden sorumlu olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

Gerek 4857 sayılı Yasa'nın 2/6 ve gerekse 5510 sayılı Yasa'nın 12/son maddesi ile yürürlükten kalkan Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 87/2. maddesinde; aracının hukuksal açıdan tarifi yapılmış kimlerin aracı veya halk arasındaki deyimini ile "taşeron" sayılacağı belirlenmiştir. Buna göre; aracıdan bahsedilebilmek için; öncelikle üst işveren ve bunun tarafından ortaya konulan bir iş olmalı ve görülmekte olan bu işin bölüm ve eklentilerinden bir iş alt işverene devredilmelidir. Çoğu kez bina inşaat işlerinde görüldüğü gibi, ana binayı veya asıl işi bitirmekle yükümlü bir işveren, bu işin doğrama, döşeme, su tesisatı gibi bölümlerini aracılar devretmektedir. Bu gibi durumlarda üst-alt işveren ilişkisinden söz edilebilir. Buna karşı, bir işin bütünüyle bir işverene devri durumunda veya anahtar teslimi denilen biçimde işin verilmesi durumunda, artık üst-alt işveren ilişkisi ortada bulunmamaktadır. Arsanın veya binanın salt maliki olmak ve ihale makamı olarak işi bütünüyle devretme durumlarında, ortada aracı denilen kurumdan söz edilemez. Zira burada iş tamamıyla ve bütün olarak bağımsız bir işverene devredilmektedir.

Dava konusu olayda, davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı vekili, diğer davalı E... İnşaat Limited Şirketi ile aralarında "anahtar teslimi" sözleşme bulunduğunu beyan ederek asıl işveren sıfatıyla sorumlu olmadıklarını iddia etmiş taraflar arasında akdedilen 03.10.2005 tarihli Doğubeyazıt Kültür Binası ikmal inşaatını anahtar teslimi ve götürü bedel usulü yapıldığı eser sözleşmesinin (inşaat sözleşmesinde) 15.2. maddesinde açıkça işin anahtar teslimi olduğu belirtilmiştir. Bu durumda davalı

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın iŒ kazası nedeniyle davacıların maddi ve manevi zararlarının giderilmesinden asıl iŒveren sıfatıyla sorumlu olmayacağı ve yapılan iŒin davalı Bakanlığın asıl iŒinin bir parçası durumunda olmadığı açıkça ortadadır. Davalı Bakanlık yönünden davanın reddi yerine olayda uygulanma imkanı bulunmayan kusursuz sorumluluk ilkelerinden hareketle maddi ve manevi zarardan sorumlu tutulması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirir.

O halde, davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle bozulmasına, oybirliğiyle karar verildi.